

Zien wat je zegt

Als je iets wilt zeggen, gebruik je gewoon woorden. Voor doven ligt dat anders. Ook als je stil moet zijn of elkaar niet goed kunt verstaan, heb je weinig aan woorden. Gelukkig dus dat er gebarentaal is: heel handig als je niet (goed) kunt horen of elkaar moeilijk begrijpt.

Doven

Met gebarentaal is alles mogelijk wat met gesproken taal ook kan: ruziemaken, lekker kletsen of een verhaal vertellen. Voor elke letter van het alfabet bestaat een gebaar, zodat doven en slechthorenden makkelijk een woord kunnen spellen. Dit handalfabet is maar een deeltje van de gebarentaal, want voor elk woord en begrip is er ook een gebaar. Als je denkt dat er maar één gebarentaal bestaat, heb je het mis. Gebarentalen zijn ontstaan op verschillende plekken in de wereld, net als gesproken talen. Zoals er honderden talen zijn, van Chinees tot Frans, bestaan er ook veel verschillende gebarentalen.

Ssst!

Ook als je niet doof of slechthorend bent, zijn gebaren een uitkomst. Als duiker bijvoorbeeld heb je heel wat te vertellen onder water. Over een bijzondere vissoort die je ziet, een tijgerhaai die op je af komt of de zuurstof in je fles. Omdat praten onmogelijk is, zijn gebaren onmisbaar. Dat geldt ook voor situaties waarin je geen geluid mag maken, maar wel iets wilt zeggen. Denk maar aan opnames van een film. Stel, een acteur speelt een scène en jij bent de regisseur. Je wilt de cameraman duidelijk maken dat hij dichterbij moet komen. Dan verstoor je de scène niet door te roepen, maar je wenkt hem met een gebaar. Ook is het bekend dat monniken of stammen uit andere culturen soms een lange tijd zwijgen. Dat doen ze vanwege hun geloof of hun gebruiken. Met een gebaar kunnen ze dan toch nog wat 'zeggen'.

Huh, wat bedoel je?

In het buitenland wil je een ober duidelijk maken dat het eten verrukkelijk heeft gesmaakt. Je wijst op je bord, steekt je duim omhoog en de ober glimlacht tevreden. Gebaren zijn dus ook berenslim als je elkaars taal niet verstaat. Attentie, soms betekent een gebaar in een ander land iets compleet anders dan bij ons. Als wij iemand wenken, doen we dat zo: je houdt je handpalm naar boven en beweegt je wijsvinger naar binnen. Maar een Griek houdt zijn handpalm omlaag en beweegt al zijn vingers naar buiten. Dat doet ons juist denken aan het gebaar voor wegwezen.

Zonder gebaren zou het leven een stuk ingewikkelder zijn, want ze zijn reuzehandig. Lang leve de gebarentaal!

Raadsel

Een Griekse moeder
vraagt aan haar zoon of
hij zin heeft in taart. De
zoon schudt zijn hoofd
heen en weer. Heeft hij
zin in taart, denk je?

Zoek het Nederlandse
handalfabet op op
internet. Kun jij jouw
naam in handalfabet
maken?

Antwoord: Ja, in Griekenland schud je je hoofd heen en weer als je 'ja' bedoelt.
Bedoel je 'nee', dan schud je je hoofd juist op en neer. Precies andersom als bij ons.